

POSTANOWIENIE

Dnia 20 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 grudnia 2016 r.,
sprawy **P.J.**
skazanego z art. 178a § 1 k.k. i innych
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w [...]
z dnia 19 lutego 2016 r., sygn. akt IV Ka .../15,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w [...]
z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt II K .../15,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt II K .../15, Sąd Okręgowy w [...]:

1. uznał oskarżonego P.J. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i na tej podstawie wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;
2. uznał oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178 a § 1 k.k. i za to na tej podstawie w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 85 i 86 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności;
4. na podstawie art. 69 § 1 i 2 i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat;
5. na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu 60 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 10 złotych;
6. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 2 lat;
7. na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek dowodu rzeczowego;
8. wymierzył oskarżonemu opłatę i obciążył go kosztami postępowania.

We wniesionej osobistej apelacji oskarżony, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego w całości, zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia sądu pierwszej instancji - art. 438 pkt.3 k.p.k.;
2. naruszenie zasady domniemania niewinności oraz zasady swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie w całości za wiarygodne zeznań świadków [...];
3. niezaliczenie na poczet orzeczonej grzywny okresu rzeczywistego pozbawienia wolności na podstawie art. 420 § 1 k.p.k. i art. 63 § 1 k.k. od dnia 7 stycznia 2015 r. do 9 stycznia 2015 r.

W następstwie tych zarzutów oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie go od popełnienia czynu z „art. 178 a § 1 k.k., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.”

Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z dnia 19 lutego 2016 r., sygn. akt IV Ka .../15, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Obrońca skazanego zaskarżając kasacją wyrok Sądu Okręgowego w części dotyczącej utrzymania w mocy wyroku Sądu Rejonowego w zakresie skazania P. J. za czyn z art. 178 a § 1 k.k. (pkt 2, 3 i 4 wyroku Sądu pierwszej instancji) zarzucił,

na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k. rażąco obrażając przepisy postępowania tj. art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k., art. 79 § 1 pkt 4 k.p.k. poprzez:

„- naruszenie zasady domniemania niewinności oraz błędną ocenę dowodów poprzez danie wiary zeznaniom świadków [...] i przyjęcie, iż skazany kierował samochodem marki Seat w czasie i miejscu, opisanym w akcie oskarżenia i bezpodstawną odmowę wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego i zeznaniom świadków [...], popartą bezpodstawnie twierdzeniem, iż oskarżony był osobą karaną, podczas gdy z ustaleń Sądu Rejonowego w [...] wynika, iż P. J. w chwili wyrokowania nie był osobą karaną.

- niedopuszczenie w toku postępowania przygotowawczego, a także odwoławczego, dowodu z opinii biegłych psychiatrów, celem stwierdzenia czy stan zdrowia psychicznego P. J. pozwalał na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny tj. naruszenie art. 79 § 1 pkt 4 k.p.k.”

W konkluzji obrońca wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.”

Przewodniczący Wydziału IV Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w [...] zarządzeniem z dnia 27 czerwca 2016 r., odmówił przyjęcia kasacji podnosząc, że wobec skazanego P. J. orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, zaś w samej kasacji nie podniesiono zarzutów odwołujących się do uchybień z art. 439 § 1 k.p.k. Po rozpoznaniu wniesionego przez obrońcę skazanego zażalenia na powyższe zarządzenie, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 19 września 2016 r., sygn. II KZ 30/16, zmienił zaskarżone zarządzenie i uznając kasację za dopuszczalną orzekł o jej przyjęciu, wskazując, że wprawdzie w kasacji nie wymieniono wprost naruszenia art. 439 k.p.k. (którego obraza, w związku z treścią art. 523 § 4 k.p.k. uprawnia do wniesienia kasacji od wyroku, którym wymierzono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania), niemniej jednak obrońca zarzucił wyrokowi Sądu odwoławczego m.in. rażące naruszenie art. 79 § 1 pkt 4 k.p.k., polegające na uznaniu, że skazany mógł brać udział w postępowaniu i prowadzić obronę w sposób samodzielny oraz rozsądny, co może uzasadnić wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Podniesiony zarzut obraży art. 79 § 1 pkt 4 k.p.k., a w konsekwencji wystąpienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k., jawi się jako oczywiście bezzasadny. Z analizy akt sprawy wynika, że skazany P. J. nigdy nie był leczony psychiatrycznie ani neurologicznie (k. 18, 52) i nie składał wniosku w toku postępowania przygotowawczego, jak i sądowego, o przydzielenie mu obrońcy z urzędu. Posiada wyższe wykształcenie, pracuje. Autor kasacji nie przedstawił w niej rzeczowych argumentów, które w sposób skuteczny mogłyby podważyć ocenę zachowania skazanego i decyzje Sądów obu instancji w tym zakresie. Powołując się na postanowienie Sądu Najwyższego w sprawie II KK 366/13 podnieść należy, że sam fakt zażywania przez skazanego narkotyków, i to okazjonalnego, w sytuacji, gdy w toku postępowania nie było żadnych podstaw do kwestionowania jego poczytalności, nie prowadzi automatycznie do zaistnienia wątpliwości co do jego stanu psychicznego. Ocena, czy istnieją wątpliwości co do poczytalności oskarżonego, powinna być dokonywana w oparciu o całość materiału dowodowego i wszelkie okoliczności sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r., LEX nr 1427397). Sąd, ustalając, czy faktycznie występują przesłanki wskazane w art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k., zawsze powinien pamiętać o tym, że ich „zachodzenie” nie jest warunkowane jakimś abstrakcyjnym przeświadczeniem czy niezbyt uchwytnym domysłem, lecz uzależnione jest od powzięcia przez organ postępowania tylko takich wątpliwości, które mają charakter uzasadniony, a więc takich, które mają oparcie w konkretnie ustalonych w sprawie okolicznościach. Decydujące znacznie w tym zakresie, ma ocena organu procesowego, a nie subiektywna ocena stron czy obrońcy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2016 r., IV KK 419/15, LEX nr 1962548). Z ustaleń Sądu wynika, że skazany w czasie zatrzymania, czego nie kwestionował, znajdował się pod silnym działaniem amfetaminy (388 ng/1 - przekraczającym niemalże ośmiokrotnie wartość progową 50 ng/1), miał rozszerzone źrenice, bełkotał, był

pobudzony i zdezorientowanym. Z akt sprawy nie wynika jednak aby na etapie postępowania przygotowawczego, czy też przez Sądem, właściwe organy powzięły uzasadnione wątpliwości, czy stan zdrowia psychicznego P. J. nie pozwalał na udział w postępowaniu lub prowadzeniu obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny, a tylko takie mogłyby uzasadniać zaistnienie przesłanek obrony obligatoryjnej. Wątpliwości takie nie zostały przywołane także w uzasadnieniu kasacji.

Pierwszy zarzut kasacji, sprowadzający się do zakwestionowania zasad wyrażonych w przepisach art. 5 i 7 k.p.k. jest niedopuszczalny z mocy ustawy, bowiem zgodnie z art. 523 § 2 i 4 k.p.k., w wypadku skazania na karę inną niż kara bezwzględnego pozbawienia wolności, w kasacji wnoszonej przez stronę można podnosić jedynie zarzut stanowiący uchybienie wymienione w art. 439 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc